



Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.112/2022/5/II.

A felperesek:

I.r. felperes, I.r. felperes címe. – I. rendű

II.r. felperes, II.r. felperes címe. – II. rendű

A felperesek képviselője:

Dr. Fazekas Tamás ügyvéd, ügyvéd címe. – az I. és II. rendű felperesek képviselőjében

Az alperes:

alperes, alperes címe.

Az alperes képviselője:

Dr. Vattay Gergely kamarai jogtanácsos, alperes címe.

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: a 25.P.21.115/2021/13. számon kiegészített 25.P.21.115/2021/9. ítélet

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja azzal a pontosítással, hogy az állam terhén maradó illeték összege 72.000 (hetvenkétezer) forint.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. és II. rendű felperesnek személyenként 20.000-20.000 (húszezer-húszezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a 96.000 (kilencvenhatezer) forint összegű fellebbezési illeték a Magyar Állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy az I. és II. rendű felperesek részére 15 napon belül megküldendő levélben fejezze ki irányukba sajnálkozását azon magatartásáért, amellyel az állományába tartozó rendőrök dátum napján a felpereseket a településli Rendőrkapitányságra előállították megsértve a személyes szabadság védelméhez fűződő jogukat, továbbá I. rendű felperes irányába azért is, mert ennek során nem biztosították, hogy a hozzátartozóját értesítse, mellyel megsértette a magánélet védelméhez fűződő jogát.

Kötelezte továbbá az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű felpereseknek I. rendű felperes esetében 550.000 forintot, II. rendű felperes esetében 500.000 forintot, valamint személyenként 250.000 forint perköltséget.

Megállapította, hogy a le nem rótt 63.000 forint illetéket az állam viseli.

A 13. sorszámú kiegészítő ítéletével az ítéletének rendelkező részét az alábbi bekezdéssel egészítette ki:

„A bíróság a keresetet ezt meghaladóan elutasítja.”

[2] Határozatának indokolásában hivatkozott a Pp. 279. § (1) bekezdésére, a 265. § (1) bekezdésére, a 266. § (1) és (2) bekezdésére, az Alaptörvény II. cikkére, a Ptk. 2:42. § (2) bekezdésére, a 2:43. § b) pontjára, a 2:51. § (1), (2) és (3) bekezdésére, valamint a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 15. § (1) és (2) bekezdésére, a 33. § (1) bekezdés a) pontjára és a (2) bekezdés b) pontjára, valamint a 18. § (1) bekezdésére.

[3] Rögzítette, miszerint a felek között nem volt vitatott, hogy felpereseket az alperes állományába tartozó rendőrök dátum napján intézkedés alá vonták, melynek során őket a kerületi kapitányságra előállították. Az alperes nem vitatta, hogy a perbeli intézkedés során az

I. rendű felperes hozzátartozójának értesítése elmaradt, ezért e tényeket a Pp. 266. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően külön bizonyítás nélkül valónak fogadta el. A Pp. 266. § (2) bekezdése alapján köztudomású tényként fogadta el, hogy a jogalap nélküli rendőri intézkedés az intézkedés alá vont személy számára fokozott pszichés megterhelésben és megszégyenülésben megnyilvánuló nem vagyoni sérelmet okoz.

[4] A felperesek az emberi méltóság sérelmén túlmenően ugyanazon alperesi magatartáshoz kapcsolódóan más személyiségi jogok megsértését állították, tehát nem külön nevesített személyiségi jog hiányában hívták fel védelmükre e jogot, ennél fogva nem illethette meg őket az emberi méltóság vonatkozásában a személyiségvédelem. Mindazonáltal az ember személyiségét alkotó lényegi tulajdonságok sérelmét nem állították a felperesek. Ez alapján az emberi méltóság önálló sérelmére irányuló keresetet elutasította.

[5] A tisztességes eljáráshoz való jogot az Alaptörvény rögzíti, azonban az a különböző hatósági eljárásokban alapelveként van jelen, nem önállóan nevesített személyiségi jog és nem is minősül annak. A jogos védelemhez való jog egy jogi helyzet, állapot, ugyanakkor a jogos védelmi helyzetben történő cselekvéssel szemben alkalmazott utólagos retorzió az érintett más nevesített személyiségi jogainak megsértésére alkalmas lehet. E körben a keresetet szintén elutasította.

[6] A személyi szabadság sérelme vonatkozásában kiemelte, mely szerint az Rtv. 33. §-a szerint a rendőri intézkedés, az előállítás során az érintett személyi szabadsága korlátozott, ugyanakkor az Rtv. megköveteli, hogy az intézkedést az arányosság elvének figyelembevételével válassza meg az intézkedő rendőr. Az e rendelkezések megsértésével tett intézkedés a személyi szabadsághoz való jog sérelmét jelenti.

[7] A tanúvallomások értékelése, a felperesek személyes előadása alapján, valamint a korábban keletkezett határozatokra tekintettel arra az álláspontra jutott, hogy a rendőröknek az intézkedés során fel kellett ismerniük, miszerint a felperesek jogos védelmi helyzetben voltak, hiszen ők maguk hívták segítségül a rendvédelmi szervet és egy, a feleségét bilincssel megtámadni készülő férfit fogtak el.

[8] Az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja esetén az előállítás kötelező, míg a (2) bekezdés b) pontjában a rendőr számára ez csak egy lehetőség, az előállítás foganatosításáról mérlegelés útján dönt.

[9] A Kúria kúriai ítélet száma számú ítéletében rögzítette, miszerint az ORFK határozatokban, valamint az időben jóval később készült jelentés száma rendőri jelentés megállapításaival ellentétben, nem állapítható meg az előállítás tettenérés szerinti jogalapja. A kiérkező rendőrök szándékos bűncselekmény elkövetését nem észlelték, így a hivatkozott jogszabály az előállításra kellő jogalapot nem biztosított.

[10] Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja sem szolgálhatott kellő jogalappal az előállításra, mert bár a csoportos garázdaság gyanúja felmerülhetett, az előállítás jelen esetben rendkívül aránytalan intézkedés volt, mely szembement az Rtv. 15. § (1) bekezdésében foglalt arányosság céljával. Erre a megállapításra jutott az ORFK határozat száma számú határozatával is, melyet a Kúria a kúriai ítélet száma1 számú ítéletével helybenhagyott. Mindezek alapján azt állapította meg, hogy az alperes a felperesek személyi szabadsághoz való jogát megsértette.

[11] A magánélethez való jog sérelme vizsgálatánál a felek egyező nyilatkozata, valamint a Kúria kúriai ítélet száma1 számú ítéletében foglaltakra is figyelemmel, tényként állapította meg, miszerint az I. rendű felperes az előállítása során édesanyját nem hívhatta fel, amellyel a kapcsolattartás lehetőségétől megfosztották. Egy rendőri intézkedés jelentős pszichés terhelést, nyomást gyakorol az érintett személyre, ilyen szokatlan és diszkomfortitást eredményező helyzetben az embernek szüksége lehet lelki támogatásra. Az Rtv. 18. § (1) bekezdése biztosítja az értesítést, ez nem történt meg, mellyel megsértésre került az I. rendű felperes magánélethez való joga.

[12] A Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontja alapján kötelezte az alperest, hogy magánlevélben fejezze ki a sajnálkozását a jogsértésekért.

[13] A sérelemdíj iránti igény vonatkozásában a már említett köztudomásúként elfogadható hátrányok mellett, jelentőséget tulajdonított annak, miszerint a jogalap nélküli rendőri intézkedés a rendőrségbe vetett közbizalmat megingatja, az emberek biztonságérzetét jelentős mértékben befolyásolja. A sérelemdíj mértékének megállapításánál figyelemmel kell lenni a kompenzációs és magánjogi büntetés funkciójára is. Mindezek alapján a felperesek által igényelt sérelemdíjak megfizetésében marasztalta az alperest.

[14] A perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján határozott.

[15] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a sérelemdíj összegének mindkét felperes vonatkozásában a fele összegre való mérséklését kérte.

[16] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen derítette fel, azonban azokból téves jogkövetkeztetést vont le. A bűncselekmény elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanú a helyszínen fennállt. Abban a tekintetben, hogy a felperesek mennyiben voltak érintettek a kérdésben, netán elkövetőként, vagy sértettként voltak a bűncselekmény alanyai, a

megindult nyomozás feladata volt dönteni. A helyszínen elsődlegesen tapasztaltak bűncselekmény elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanú keletkeztetésére alkalmasnak minősültek, amely gyanút további intézkedések végrehajtásával kellett a rendőröknek tisztázni. Mindezek alapján nem sértette meg a felperesek egyéni szabadsághoz való jogát. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja kellő jogalapot szolgáltatott a felperesek előállításához. Jogellenes magatartásról nem beszélhetünk, hiszen mind az előállítás, mind a gyanúsított kihallgatása a jogszabályoknak megfelelő, szükségszerű korlátozások keretein belül történt. Nem elhanyagolható továbbá az a tény sem, hogy a rendőri intézkedést kiváltó okot a felperesek cselekményei idézték elő.

[17] Vitatta az elsőfokú bíróságnak a [13] és a [38] pontban foglalt megállapításait, miszerint köztudomású tényként elfogadott sérelmes rendőri intézkedés a nem vagyoni sérelem kapcsán további, összecszerűségben megnyilvánuló bizonyítást nem igényel.

[18] A felperesek sérelmei, amelyek a munkahelyükön, illetve közvetlen környezetükben őket érte, nem a rendőri intézkedéssel hozhatók összefüggésbe, hanem magával a dulakodással. Vitatta azt, hogy a felpereseket ért hátrány és a rendőri intézkedések között ok-okozati következmény állna fenn. Vitatta azt is, miszerint az I. rendű felperes magánélet védelméhez fűződő jogának sérelme bekövetkezett volna. A kiértesítés elmulasztása vonatkozásában az eljárási szabálysértés megalapozottsága esetén sem sérült a magánélet védelméhez fűződő személyiségi jog.

[19] Hangsúlyozta, hogy esetleges jogsértés esetén önmagában annak ténye nem vonja maga után a sérelemdíj iránti igény megalapozottságát. Nem indokolt a sérelemdíjban való marasztalás akkor sem, ha a nem vagyoni hátrány nem olyan mértékű, amely magánjogi preventív jellegű kompenzációt, illetve büntetést igényelne. Nem alkalmazható a sérelemdíj olyan körülmények között sem, ahol a magánjogi szankció kompenzációs funkcióját elveszíti. A személyiségi jogaiban sérelmet szenvedett fél csak akkor tarthat igényt kárpótlásra, ha olyan hátrány bekövetkezését bizonyítja, amely kizárólag a sérelemdíj összegével küszöbölhető ki. A megállapított sérelemdíj összege, mint kompenzációs funkció a felperesek tekintetében eltúlzott és aránytalan.

[20] A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.

[21] Kiemelték, hogy triviális jogos védelemben cselekedve jártak el. Előállításukra még az ORFK által is elismerten, jogsértő módon került sor. Pontosan annyi adat állt rendelkezésre a bűncselekmény egyszerű gyanújához a helyszínen, mint a jogos védelmi helyzet megállapításához, mindkettő mérlegelésére a helyszínen intézkedő rendőrt jogosítja fel a törvény. Az intézkedő járőröket előállítás végrehajtására utasító szolgálati előjáró téves döntése vezetett a személyi szabadságuknak a törvénysértő elvonásához. Az az álláspont,

hogy okot adtak az előállításukra, a józan észről való eltérés. A megállapított sérelemdíj összege nem eltűzött.

[22] A másodfokú perköltségigényük vonatkozásában a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontját jelölték meg, kérték azt mérlegeléssel megállapítani. Az ellenkérelem díjaként 50.000 forintot, míg a másodfokú tárgyaláson való részvétel okán 30.000 forintot számítottak fel.

[23] Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

[24] A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, ilyen körülményre egyébként a fellebbező alperes sem hivatkozott. A másodfokú bíróság ezért a Pp. 383. § (1) bekezdésének megfelelően az ügy érdemében határozott és az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, azt csupán a Magyar Állam által viselendő kereseti illeték összege vonatkozásában pontosította.

[25] A másodfokú bíróság a Pp. 370. § (1) bekezdése értelmében csak a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem keretei között gyakorolta a felülbírálati jogkörét, erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a felperesek keresetét elutasító rendelkezését.

[26] Az alperes a peres eljárás során az előállítás jogalapjaként egyrészt az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontját jelölte meg, amely szerint a rendőr további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érték, másrészt az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontját, mely szerint a rendőr a hatóság, vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

[27] Az elsőfokú bíróság az ítéletének [27] pontjában kifejtette, hogy jelen esetben a felperesek vonatkozásában „a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érték” fordulat nem alkalmazható, ezen megállapításával a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetért, arra csupán visszautal.

[28] Az Rtv. 33 § (2) bekezdés b) pontja szerinti előállítási lehetőség körében azt is szükséges figyelembe vennie a rendőrnök, hogy az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése alapján a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényi céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség

biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel, vagy károkozással jár. Azt, hogy az arányosság ezen követelménye megtartásra került-e a rendőri intézkedés során, esetről esetre szükséges vizsgálni. Értékelni szükséges azt, hogy milyen célja volt az intézkedésnek és azt is, hogy a rendőrség az Alaptörvény 46. cikkében, valamint a Rtv. 1. §-ban megjelölt feladatait is teljesíteni tudja.

[29] A perbeli esetben a Kúria kúriai ítélet száma1 határozatának [25]-[29] pontjai, a tanúk vallomása és a felperesek személyes előadása alapján az arányosság követelménye nem került megtartásra a felperesek előállítása esetén. E körben hangsúlyozandó, hogy jelen per során az alperes azt nem jelölte meg, hogy az arányosság követelményét is szem előtt tartva, miért nem az érintettekre kisebb korlátozással járó intézkedést fogatosítottak az intézkedő rendőrök, az ilyen jellegű eljárást mi zárta ki, mi indokolta az előállításukat.

[30] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes intézkedésével megsértette az Rtv. 15. § (1) bekezdésében foglalt arányosságot, ezért megvalósult a felperesek személyi szabadságának megsértése.

[31] Szintén helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság az ítéletének [30]-[31] pontjában azt is, hogy az I. rendű felperes vonatkozásában az Rtv. 18. § (1) bekezdése megsértésre került, ezáltal hozzátartozójával a kapcsolatot nem tudta felvenni, ez pedig a magánélethez való jog sérelmét okozta.

[32] Az elsőfokú bíróság szintén helytállóan mérlegelte a sérelemdíj mértéke körében azt, hogy a felpereseket indokolatlanul, továbbá hosszú ideig korlátozták a személyes szabadságukban, az alperes pedig nem tudta magát kimenteni, a felróhatóságának hiányát nem igazolta. Az elsőfokú bíróság helyesen vette figyelembe a sérelemdíj mértékénél a köztudomású tényeket, valamint a sérelemdíj kettős funkcióját is.

[33] A másodfokú bíróság a Pp 101. § (1) bekezdése alapján hivatalból határozott az elsőfokú bíróság által megállapított kereseti illeték összegének pontosításáról. A bírósági gyakorlat szerint, amennyiben a felperes sérelemdíj iránti igénye nem éri el a 600.000 forintot, azonban felróhatóságtól független szankció alkalmazását is kéri, akkor az illeték számításának az alapja az Itv. 39. § (3) bekezdés b) pontja szerint 600.000 forint. Az eljárási illeték összege pedig az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján 36.000 forint. Jelen pert két felperes indította, a sérelemdíj iránti igényük személyenként nem érte el a 600.000 forintot, azonban mindketten követeltek elégtételadást is, így az elsőfokú eljárási illeték összege helyesen 72.000 forint, Mindezek alapján szükséges volt a Magyar Állam terhén maradó illeték összegét pontosítani.

[34] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla kötelezte a Pp. 83. § (1) bekezdése folytán a másodfokú perköltség megfizetésére. A fentiek

szerint a felperesek kettő, meg nem határozható pertárgyértékű keresetet terjesztettek elő, így a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdés és (5) bekezdés szerint 3.000 forint óradíjat számíthatott fel a felperesek jogi képviselője. A másodfokú bíróság a felperesek vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletének és a fellebbezés tanulmányozása, valamint a fellebbezési ellenkérelem elkészítése okán felperesenként négy munkaórát talált elszámolhatónak, a tárgyaláson való részvétellel további egy órát. A Fővárosi Ítéltábla azonban 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdés alapján a munkadíjat magasabb összegben - személyenként 20.000-20.000 forintban - állapította meg, az ügy bonyolultságára tekintettel. Nagyobb mértékű emelést nem talált indokoltnak, mivel a felperesek keresete közel azonos volt, így valójában a felperesek vonatkozásában az indokoltan kifejtett munka is szinte teljes mértékben azonos volt.

[35] Az eredménytelenül fellebbező alperest személyes illetékmentesség illeti meg a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján számított 2 x 48.000 forint összegű fellebbezési eljárási illeték a Magyar Állam terhén marad.

Budapest, 2022. április 5.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
előadó bíró

Dr. Virág Csaba s.k.
bíró